

Sawo.

N:o 38. – 30.3.1889

Kirje Amerikasta.

Red Jacket, Mich. Maalisk. 3 p. 1889.

Koska olen "Sawossa" huomannut kirjeitä muutamista Amerikan muistakin paikkakunnista, niin lienee paikallaan mainita sananen täältäkin. Tällä n. k. "Waskisaarella", joka on suurin suomalaisten pesäpaikka, on suomalaisia useampia tuhansia. He suurimmaksi osaksi ansaitsevat leipänsä waskikaiwannoista, joita tällä saarella on kymmenkunta. Neljäs osa koko maailman waskesta saadaan näistä kaiwannoista. Tawallisten työmiesten palkat vaihtelevat 1:n ja 3:n dollarin välillä 10 tunnin työpäivältä.

Calumet & Hecla-niminen waskikaiwanto tämän Red Jadet'in kaupungin eteläpuolella on maailman suurin ja rikkain. Nykyään siinä on tuli walloillaan, joka ei ota millään sammuakseen. Waskisuoni siinä kaiwannossa muuttuu aina rikkaammaksi, mitä sywemmälle maan sisään joudutaan, ja siis on syytä luulla sen muutamien vuosien kuluttua muuttuwan kiinteäksi waskiwuoreksi, jota ei minkään moisilla koneilla woi murtaa.

Maaliskuun 4 p:nä kaikki Yhdyswaltain hallituksen wiroissa olewat demokraatit (kansanwaltaiset) wirkamiehet amerikalaiseen tapaan sanoen "potkaistaan" ulos hallitusohjista ja tasawaltalaiset astuwat sijaan.

Talwi tuli tänne tammikuussa ja koko helmikuun oli yhtämittaista pyryä ja pakkasta. Nyt on taas ihana kewätilma.

Täkäläinen suomalainen lauluseura kunnosti itseään konsertilla Red Jadet'in operahuoneessa helmik. 16 p:nä. Se oli suomalaisten ensimmäinen konsertti Amerikassa.

Pastori Tanner saapui joku aika sitten koti-maastamme tänne, ja huonolla menestyksellä etsii seurakuntaa itselleen. Hän piti tänään jumalanpalweluksen suom. ewank. Lutherilaisessa kirkossa täällä.

Täällä Amerikassa on kowin wähän noita naisia. Olen laskenut että noin 10 mieshenkilöä on yhtä naista vastaan. Siinä syy, miksi niin wähän naimiskauppoja tehdään. Suotawa olisi, että naisia tulisi wähä runsaammin tänne.

Niin! Olin unhottaa että on tänne perustet-

Kirje Amerikasta.

Red Jacket, Mich. maalisk. 3 p. 1889.

Koska olen "Sawossa" huomannut kirjeitä muutamista Amerikan muistakin paikkakunnista, niin lienee paikallaan mainita sananen täältäkin. Tällä n. k. "Waskisaarella", joka on suurin suomalaisten pesäpaikka, on suomalaisia useampia tuhansia. He suurimmaksi osaksi ansaitsewat leipänsä waskikaiwannoista, joita tällä saarella on kymmenkunta. Neljäs osa koko maailman waskesta saadaan näistä kaiwannoista. Tawallisten työmiesten palkat vaihtelevat 1:n ja 3:n dollarin välillä 10 tunnin työpäivältä.

Calumet & Hecla-niminen waskikaiwanto tämän Red Jacket'in kaupungin eteläpuolella on maailman suurin ja rikkain. Nykyään siinä on tuli walloillaan, joka ei ota millään sammuakseen. Waskisuoni siinä kaiwannossa muuttuu aina rikkaammaksi, mitä sywemmälle maan sisään joudutaan, ja siis on syytä luulla sen muutamien vuosien kuluttua muuttuwan kiinteäksi waskiwuoreksi, jota ei minkään moisilla koneilla woi murtaa.

tu muuan nuorten miesten naimayhtiökin, jonka yksi pykälä kuuluu niin, että jokaisen seuran jäsenen pitää vuoden ja wuorokauden sisällä, luki-en siitä päivästä, jona hän on seuraan sisälle tullut, hankkia itselleen awiopoliso! Minä arwelen, että jos seuraan enemmältä tulee nuoria miehiä, niin monen täytyy lähteä karkuun Canadan puolelle eli Suomeen hakemaan itselleen moisen puolison, muutoin hän maksaa 100 dollaria, joka on määrätty sakkorahaksi, jos ei hän seuraa sanottua sääntöä. — — — n.

Sawo.

N:o 86. – 25.7.1889

Kirje Amerikasta.

Mapes, Dak. 28 p. kesäk. 89.

Kuiwuus haittaa kasvullisuutta. Maanmiehet alakuloisina odottawat sadetta. Jos ei pian tule hyvää sadetta, niin ei liene suuria wuodontulotoiweita. Tänä kesänä walitetaan kuiwuudesta melkein kaikissa länsiwaltioissa. Idässä on ollut sadetta liiaksi, ja tullut kauheita wahingoita tulwain kautta.

Kauhea häwitys kohtasi Gonemaugh laakson asukkaita; noin 10,000 ihmistä menetti henkensä, ja 30-40 tuhanteen kaiken omaisuutensa, wesitulwan kautta. Tulwan seuraukset owat kauheat: tuhansittain mädänneitä ruumiita ja iljettäwä haju nousee ilmaan. Tämän tulwan aineellinen wahinko arwostellaan 50 miljoonaksi dollariksi. Apua kerätään kaikkialla, waan raha ei ole kyläksi palkitsemaan niitä wahingoita, joita moni lapsi ja waimo saivat kärsiä, kun jäiwät isäin ja puolisoiden kadottamisen kautta turwattomiksi. Monessa muussakin paikoissa on wesi tehnyt suuria wahingoita.

Nyt on tuo ennen tulinen tullikysymys nukkunut nahkoihinsa. Korkean tullin suojelijat (isot rikkaat) saawat täyttää taskunsa rahoilla, joita kansanwaltaisten waltaan päästyä olisimat jonkun köyhänkin kukkaron kulkeneet. Kuparikauppiat esim. woittawat miljoonia dollareita suojelustullin kautta, waan työmiehille ei anneta centtiäkään palkan lisäystä, waikka luulisi sen kannattawan.

Ei kumma olekaan, jos työkansassa tässä maassa niin usein koettaakin työnlakoilla saada palkan lisäystä. Monesti työnlakot (strikes) auttawatkin, waan ei sekään näytä aina olewan luottettava keino näin ihmistulawan aikana, pian menettää työnsäkin, ell'ei tahdo (työnantajan mielest) muka kohtuulliseen palkkaan tyytyä.

Siirtolaisten tila on useinkin surkuteltawa Newyorkissa y. m. Satamakaupungeissa. Kun siirtolainen tulee maalle, niin silloin on sen seitsemänkin vastaan ottajaa, jotka kehuwat wiewänsä johonkin konttoriin, joissa puhutaan kaikkia kieliä. Kun he saawat narratuksi ihmisiä matkaansa, niin nuo konnat menewät suoraa päätä uhriensa kanssa kapakkaan, jossa kisko-

Kirje Amerikasta.

Mapes, Dak. 28 p. Kesäk. 89.

Kuiwuus haittaa kasvullisuutta. Maanmiehet alakuloisina odottawat sadetta. Jos ei pian tule hyvää sadetta, niin ei liene suuria wuodentulotoiweita. Tänä kesänä walitetaan kuiwuudesta melkein kaikissa länsiwaltioissa. Idässä on ollut sadetta liiaksi, ja tullut kauheita wahingoita tulwain kautta.

Kauhea häwitys kohtasi Gonemaugh laakson asukkaita; noin 10,000 ihmistä menetti henkensä, ja 30—40 tuhanteen kaiken omaisuutensa, wesitulwan kautta. Tulwan seuraukset owat kauheat: tuhansittain mädänneitä ruumiita on wesi wienyt ympäristölle. Ruttoa peljätään, kun wirta, josta monta lähikaupunkia ottawat kaiken wetensä, on täynnä ruumiita ja iljettäwä haju nousee ilmaan. Tämän tulwan aineellinen wahinko arwostellaan 50 miljoonaksi dollariksi. Apua kerätään kaikkialla, waan raha ei ole kyläksi palkitsemaan niitä wahingoita, joita moni lapsi ja waimo saivat kärsiä, kun jäiwät isäin ja puolisoiden kadottamisen kautta turwattomiksi. Monessa muussakin paikoissa on wesi tehnyt suuria wahingoita.

wat sitten ainoat rahat ja kun eiwät saa kyläksi, silloin ajetaan ulos. Jos siirtolaisella ei ole rahaa eikä tutawia, jotka woisimat auttaa jonnekin työpaikkoihin, silloin ei enää ole asiat kehuwalla kannalla. Luulen että sellaisilla ihmisraukoilla olisi ollut parempi pysyä kotimaassaan. Ei mahtane tuntua hauskalta olla wierasten ihmisten keskellä ymmärtämättä edes heidän kielensä.

Jos sattuisikin saamaan jotain työtä, niin ei siitä taida parta paljon paukkua, kun on tuhansittain noita kurjia ihmisolentoja, jotka tekisiwät

ruokansakin edestä. Tuhansittain tulee unkari-laisia, italialaisia y. m. roskawäkeä, vaikka enin osa saapi lähteä samaa tietä takaisin, mistä owat tulleetkin.

Meidän kansalaistemme kunniaksi täytyy sanoa, ettei heitä ole näkynyt roskawäkenä eikä maan kulkureina.

Tekstin puhtaaksikirjoitus ja taitto:

Siirtolaisuusinstituutti

<http://www.migrationinstitute.fi>

Alkuperäistekstit haettavissa

Historiallisesta sanomalehtikirjastosta osoitteessa:

<http://digi.lib.helsinki.fi/sanomalehti>

Yksittäisen lehden numero löytyy helpoimmin
sivuston **selailu**-toiminnon kautta.

Kansalliskirjaston DIGITOIDUT AINEISTOT

Suomeksi | På svenska | In English

Etusivu

Sanomalehdet

Pienpainatteen

Aikakauslehdet

Muut tietokannat ja verkkoaineistot

Pikahaku

Hae

HISTORIALLINEN SANOMALEHTIKIRJASTO

Pääsivu

Selailu

Haku

Tarkennettu haku

Artikkelihakemisto

Palaute

Tervetuloa tutustumaan Suomen historiaan ja menneeseen aikaan vanhojen sanomalehtien kautta!

för Helsingfors och L